

י"ט במרחשוון * יום הרב קוק בחמ"ד
 "והיו עיניך רואות את מוריד"
 דף מיידע

אורות מחיי הרב אברהם יצחק הכהן קוק

- הרב אברהם יצחק הכהן קוק - נולד בט"ז אלול שנת ה'תרכ"ה בעירה גריינה שבליטא.
- ילדותו: מספרים על ילדותו: היתה לו כפה רקומה משי שהיתה חביבה עליו מאד, והוא נזהר שלא תפל חלילה מראשו. כשישן בלילה, אם הכפה היתה נופלת מעל ראשו, מיד היה מתעורר וחובש אותה על ראשו. בגיל שלוש הוא הובא לחדר ללמד "אלף בית", והנה בתחלת הלמוד פרץ הילד אברהם-יצחק בבכי. שאלו אותו: מדוע אתה בוכה? והוא ענה: אני רוצה ללמד בספרים גדולים כמו אבא! והוא רץ לארון הספרים, הוציא גמרא מן הארון ואמר: בספרים כאלה אני רוצה ללמד. רק כאשר הסבירו לו שהוא חייב להתחיל קדם בלמוד האותיות הקטנות ואחר-כך להמשיך ללמד בספרים גדולים, רק אז הצליחו להרגיע אותו.
- אהבה לארץ ישראל: כבר בשנות חיו הראשונות הוא גילה אהבה לארץ ישראל. כאשר הילדים יצאו ב"הפסקה" לשחק בחצר, הוא היה מעמיד אותם בטורים, כשתרמילם על שכמם, והוא צועד בראשם, ושואל בקול: לאן אנו צועדים? ויחד עמם משיב במקהלה: לארץ ישראל! כה גדולים היו כבר אז געגועיו לארץ ישראל ולגאולה השלימה.
- לימודים ראשונים: לאחר שחגג את חגיגת הבר מצוה שלו, נסע ללמד תורה אצל הגאון רבי אליעזר דון יחיא, רב העירה לוצין. כאן הוא התחיל לגלות התמדה מפלאה בלמוד. יום אחד הוא החליט, ששני לילות בשבוע יהיה ער כל הלילה ויעסוק בתורה עד עלות השחר. הוא חפש, ומצא חבר שילמד אתו בלילות אלו. באחד הלילות בשעה מאחרת, הוא פנה אל חברו ואמר לו בקול חרישי: "הידעת? יתכן כי שנינו בלבד מקימים עתה - בלמוד התורה שלנו, את כל העולם כולו... אולי דברי התורה שלנו - שני ילדים קטנים, מכריעים את כף המאזנים של העולם לזכות...".
- לימודיו בישיבה: כשגדל והיה לנער, כלם קראו לו: העלוי מגריינה. הוא המשיך ולמד אצל הגאון הרב ראובן מדווינסקי. לאחר כמה שנים, עבר ללמד בישיבת וולוז'ין המפורסמת, וגם שם הוא הצטיין בלמדנות עמקה ובנימוס ודרך ארץ מעלים מאד, עד שראש הישיבה, הרב נפתלי צבי יהודה ברלין זצ"ל הנצי"ב מוולוז'ין, שבח אותו ואמר עליו: זה שנים רבות לא ראיתי וולוז'ין בחור כזה". שם בישיבה הוא שקד על לימודיו במשך שמונה עשרה שעות ביממה. בדקו וראו שעל המנורה שלאורה הוא היה לומד בלילות, היה כתוב: "שויתי ה' לנגדי תמיד".
- לשון עברית: לשון העברית - לשון הקדש, חביבה היתה עליו ביותר. בלשון זו הוא למד תורה ושוחח בשבתות ומועדי ישראל. היה נוהג לומר: "השיחה בשפת הקדש. ובדאי כשלומדנים בה תורה, מסגלת היא לקדש את הנשמה".
- נישואיו: הוא נשא לאשה את בתו של הגאון האדר"ת, רבי אליהו דוד רבינוביץ-תאומים, שהיה אז רבה של העיר הגדולה פוניבז', ולאחר שנים נבחר כרבה של עיר הקדש ירושלים. שמו של הרב קוק כבר נודע ברבים, והוא נבחר לרב בעיר בויסק.
- עליה לארץ - הרבנות ביפו: געגועיו וחבתו לארץ ישראל היו כה גדולים, עד שכאשר הציעו לו להיות רב בארץ ישראל, בעיר יפו, הוא הסכים מיד. לאחר פרידה מרגשת מיהודי בויסק, הוא יצא ועלה לארץ ישראל, וביום כ"ח איר תרס"ד הגיע ליפו והתקבל בהתלהבות ע"י הצבור ומנהגיו. גם בארץ נודע שמו לתהלה כ"הרב מיפו" - והוא עבר ברחבי הארץ ממושבה למושבה, נשא דברים על תורת ישראל וארץ ישראל וחמם את לבבות המתישבים הוותיקים והחדשים בארץ.

- אהבת ישראל: הרב הביע אהבה רבה לכל יהודי באשר הוא. כאשר נשאל, מדוע הוא אוהב ומקרב גם כאלו שהתרחקו משמירת תורה ומצוות? הרב השיב: "מוטב שאפשל באהבת חנם, מאשר שאפשל חלילה בשנאת חנם. בית המקדש חרב בעוון שנאת חנם והוא יבנה רק כאשר נלמד לאהב איש את רעהו אהבת חנם...", והוא זכה לאהבתם של כל הקהלות והעדות.
 - פוסק הדור – חזון הגאולה: הרב קוק זצ"ל היה ראש הפוסקים בכל השאלות הנוגעות למצוות התלויות בארץ בכלל, ובמצוות השמטה בפרט. הוא פעל רבות למען צרכי הצבור בארץ ולמען היהודים בכל פזוהי העולם. הוא ראה בחזון רוחו את הגאולה הקרבה ובאה, והרבה לעורר את היהודים בכל מקום לפקח עינים ולראות את מהלכי ישועת ה' הקרבים ומתגשמים.
 - הרב הראשי לארץ ישראל: הרב יזם והקים את מוסד הרבנות הראשית לישראל, ובשנת תרפ"א, הרב נבחר לכהן פאר בתור רבה הראשי הראשון של ארץ ישראל. במכתביו הוא היה חותם כה: "עבד לעם קדוש על אדמת הקדש... הקטן אברהם יצחק".
 - ימי התחלת הגאולה וחזון המדינה: הרב הביע עמדה ברורה לגבי התקופה, וראה בה אתחלתא דגאולה [התחלת הגאולה]. התחלה שבה מתקיימים ממש דברי הנביאים שנבאו על הגאולה, וכדברי רבי חייא בתלמוד הירושלמי: "כה היא גאולתן של ישראל קמעא קמעא" (בשלבים). מפליא לגלות, כי השם של המדינה "מדינת ישראל", נזכר בפעם הראשונה בדברי הרב קוק משנת ה'תרפ"א, כ-63 שנים לפני שנודע על הקמת מדינה ליהודים בשנת ה'תש"ח, ובה אמר: "בואו ונרים דגלה של מדינת ישראל בארץ ישראל". וכה למד על משמעותה של המדינה עבור היהודים: "מדינה שהיא ביסודה אידיאלית... ומדינה זו היא מדינתנו, מדינת ישראל, יסוד כסא ד' בעולם, שכל חפצה הוא שיהיה ד' אחד ושמו אחד, שזהו באמת האשר היוותר עליו".
 - ספרי הרב: הרב הביע בכתב ובעל-פה הדרכות ושרות לעם ישראל בימי הגאולה הקרבים לבוא. בדברי הערכה אמרו עליו: כי במקום שהאדמו"ר הזקן בעל ה"תניא" כתב ליהודי הפרטי, הרב קוק המשיך וכתב לצבור ולעם. דברי תורתו התפרסמו בחיבוריו הרבים, ומהם: ספר "אורות", באורו לסדור "עולת ראיה", שאלות ותשובות, וכן בישיבה שהקים בירושלים, היא ישיבת מרכז הרב.
- מֵרֵן הָרֵב אֲבִרָה־יִצְחָק הִכְהֵן קוֹק נִפְטָר בְּיוֹם ג' בְּאֵלוּל ה'תרצ"ה, וְהוּבָא לְמִנוּחַת עוֹלָמִים בְּהַר הַזֵּיתִים בִּירוּשָׁלַיִם.